

Ongevraagd advies van de Adviescommissie Sociaal domein van de gemeente Bergen inzake Sociale Teams

Mei 2022

Behalve een advies is dit schrijven ook een hartenkreet om aandacht voor de problemen onder onze medeburgers.

Nadat de coronamaatregelen met zijn beperkingen waren opgeheven, namen we een bad in de samenleving. We woonden bijeenkomsten bij en interviewden mensen die werkzaam zijn in het sociale domein.

Onze conclusies:

Jongeren:

Er is na de coronatijd een toename van eenzaamheid en kwetsbaarheid onder jongeren. Tevens is er sprake van risico toename drugsgebruik. De scholen zijn overbelast en kunnen dit probleem niet voldoende opvangen. Tekort aan jeugdwerkers binnen het sociaal team is zorgelijk: zij doen de 1^e opvang en hebben een belangrijke signaleringsfunctie. Gelukkig loopt een aantal jongerenprojecten goed (JOEB, Kazerne)

Ouderen:

Ook daar veel eenzaamheid: er werd aangegeven dat er veel verborgen leed is achter de voordeur. Schaamte en verborgen armoede maakt dat deze groep alleen bereikbaar is door actief ondersteunen van mantelzorgers en preventieve activiteiten gericht op sociale ontmoeting in de verschillende dorpskernen. Gesignaleerd wordt dat er een gebrek aan vrijwilligers is voor ondersteuning terwijl de zwaarte van hun werk toeneemt omdat ouderen langer thuisblijven.

Voor zover wij kunnen nagaan is er géén beleidsmedewerker ouderenzorg binnen onze gemeente wat wij als een gemis ervaren.

Armoede:

Één op de vijftien mensen in onze gemeente leeft onder de armoedegrens. De stille armoede is groter dan we zouden denken. De verschillen tussen arm en rijk worden overal in ons land steeds groter. Er is in onze gemeente géén armoedebeleid en het is ons onduidelijk hoe momenteel wordt omgegaan met dit gegeven.

Sociale teams:

We stellen vast dat de sociale teams onderbezet zijn. We ontvangen signalen van lange wachttijden en uitholling van de samenwerking van de disciplines door onvoldoende invulling vacatures en samenwerkingsmogelijkheden. De reorganisatie van de sociale teams heeft nog niet geleid tot de gewenste verbetering. Door het tekort aan menskracht worden de wachttijden langer en is de bereikbaarheid van de sociale teams ingewikkelder. Daarnaast constateren we dat het aantal locaties waar bewoners de sociaal teams kunnen ontmoeten, teruggebracht is. De ingezette manier van onderverdeling van de teams in preventie en expertise is voor ons onvoldoende onderbouwd: de benodigde beleidsstukken die daarover geschreven zijn, hebben wij nog niet ontvangen.

Via signalen van bewoners en de media krijgen we berichten dat het sociaal team, ondanks de al bestaande overbelasting, ook ingezet wordt om bewoners te helpen bij procedures van de Gemeente die –nodeloos- ingewikkeld of onduidelijk zijn. Denk hierbij aan het parkeerbeleid.

Tenslotte ontvingen wij signalen dat de toenemende detachering van medewerkers de samenhang van de sociaal team kan ondermijnen en de slagkracht en expertise over de specifieke aandachtspunten van de dorpskernen ondermijnen. "ken je werkveld" is een belangrijk gegeven voor sociale teams.

Advies:

We beperken ons tot 2 adviezen:

Versterk de sociale teams.

Een paar jaar geleden toen er gewerkt werd met de "omgekeerde toets" werd door een multidisciplinair team bekeken welke problemen aan het eind van de hulpverlening opgelost zouden moeten zijn. Iedereen die daarvoor nodig was werd ingeschakeld en er kwam een plan en een casemanager. Het was op die manier makkelijk om de "menselijke maat" te hanteren.

De uitvoering van de participatiewet en de schuldhulpverlening (misschien in de toekomst ook wel die van andere sociale domein wetten) wordt in handen gegeven van externe organisaties. Vanwege efficiency en het verdienmodel van deze organisaties, vrezende wij verschraving aan de basis van de hulpverlening. Deze begint immers bij een goed uitgerust en deskundig sociaal team.

Het sociaal team en de plaatsen waar zij ontvangt moeten plekken zijn waar de mensen uit de buurt makkelijk naar binnen lopen. Het sociale team heeft een sociale functie. Het helpt ons inziens niet om Buchbreed beleid leidend te maken voor de lokale sociale teams. De plaatselijke cultuur is hiervoor te belangrijk.

Het past ons niet om adviezen te geven over organisatie en personele zaken. Daarom laten wij het in deze brief bij een aantal constatering hierover.

Inzet van beleid ouderen

Naar wij begrepen is binnen de dorpskernen en specifiek Bergen, de verhouding 1 op de 4 bewoners is boven de 65. Een fors vergrijzende gemeente met zoals bekend in de komende jaren een te verwachten toename van zorgvragen binnen het sociaal domein.

Ons is niet bekend hoe hierop geanticipeerd wordt en welk beleid ontwikkeld wordt voor de komende jaren. Naar wij begrepen is er geen specifiek beleidsmedewerker ouderen. We adviseren dit aandachtspunt versneld op te nemen in het beleid.

Samenvattend:

Wij constateren een aantal punten waar onze bewoners extra hulp zouden moeten krijgen en gericht beleid ontwikkeld moet worden. De voorkeur voor deze hulp voor zowel jongeren als ouderen zit bij de lokale sociale teams. Deze teams hebben zelf hulp nodig zodat daar hun enthousiasme versterkt wordt en uitvoering van hun hulp, verwijzingen en ondersteuning effectiever en beter wordt. Voldoende formatie; heldere besluitvorming met inspraak en goed verzuimbeleid is ook noodzakelijk.

Tenslotte vragen we weer aandacht voor het feit dat de benodigde (concept)beleidsstukken die ontwikkeld worden op dit terrein, ons niet toegestuurd zijn. Het is van belang ons mee te nemen in de voorgenomen plannen zodat wij actief kunnen adviseren vanuit onze positie.